III 22263
IL 93

UNIVERSUL JURIDIC

Dan LUPAȘCU
Diana UNGUREANU

Drept internațional privat

Actualizat în raport de noul Cod civil, noul Cod de procedură civilă şi Regulamentele Uniunii Europene

UJ

III 22763

Conferențiar univ. dr. Dan LUPAȘCU
- Facultatea de Drept - Universitatea *Nicolae Titulescu* - București
Lector univ. dr. Diana UNGUREANU
- Facultatea de Drept - Universitatea Creștină *Dimitrie Cantemir* - București

DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT

272193
UNIVERSITATEA
BIBLIOTECA 5
C - 272193

Universul Juridic
București
-2012-

PARTEA I

ITLUL I
Aspecte introductive privind dreptul internațional privat 11

Capitolul I. Noțiunea și autonomia dreptului internațional privat 11
Secțiunea I. Noțiunea dreptului internațional privat 11
Secțiunea a II-a. Autonomia dreptului internațional privat 12
1. Precizări prealabile 12
2. Elementele caracteristice care impun autonomia dreptului internațional privat 12
2.1. Obiectul de reglementare al dreptului internațional privat 12
2.1.1. Noțiunea de obiect de reglementare al dreptului internațional privat 12
2.1.2. Elementul de extraneitate 12
2.1.3. Raporturi juridice cu elemente de extraneitate care nu pot fi obiect al dreptului internațional privat 14
2.2. Metoda de reglementare în dreptul internațional privat 15
2.2.1. Precizări prealabile 15
2.2.2. Analiza metodelor de reglementare în dreptul internațional privat 15
2.3. Conținutul reglementării dreptului internațional privat 18
2.3.1. Precizări prealabile 18
2.3.2. Analiza categoriilor de norme care compun dreptul internațional privat 18
2.4. Calitatea subiectelor în dreptul internațional privat 30
2.5. Poziția juridică a subiectelor în dreptul internațional privat 31

Capitolul II. Domeniul dreptului internațional privat 32
Secțiunea I. Noțiunea de domeniu al dreptului internațional privat 32
Secțiunea a II-a. Instituțiile juridice care formează domeniul dreptului internațional privat 32
1. Precizări prealabile 32
2. Domeniul dreptului internațional privat 32
2.1. Conflictul de legi 32
2.2. Conflictul de jurisdicții 33
2.3. Condiția juridică a străinului 34
2.4. Cetățenia (sub anumite aspecte) 35

Capitolul III. Izvoarele dreptului internațional privat 36
Secțiunea I. Noțiunea de izvor al dreptului internațional privat 36
Secțiunea a II-a. Izvoarele dreptului internațional privat 36
1. Clasificarea și conținutul izvoarelor dreptului internațional privat 36

2. Izvoarele interne ale dreptului internațional privat
2.1. Precizare prealabilă
2.2. Izvoarele specifice dreptului internațional privat
2.3. Izvoarele nespecifice dreptului internațional privat
2.4. Poziția practicii judiciare și a practicii arbitrale de drept internațional privat, precum și a doctrinei juridice
2.4.1. Practica judiciară de drept internațional privat
2.4.2. Practica arbitrală de drept internațional privat
2.4.3. Doctrina juridică
2.5. Situația lacunelor în legislația internă
3. Izvoarele internaționale ale dreptului internațional privat
3.1. Categoriile de izvoare internaționale ale dreptului internațional privat
3.2. Regulamentele Uniunii Europene
3.3. Convențiile internaționale
3.4. Hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene și Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului
3.5. Cutuma internațională și uzanța internațională
Secțiunea a III-a. Raportul dintre izvoarele interne și izvoarele internaționale ale dreptului internațional privat
Secțiunea a IV-a. Unificarea dreptului internațional privat
1. Precizare prealabilă
2. Organizații (instituții) internaționale implicate în unificarea dreptului internațional privat
2.1. Conferința de drept internațional de la Haga
2.2. Uniunea Europeană
2.3. Curtea de Justiție a Uniunii Europene
2.4. Consiliul Europei
2.5. Comisia internațională de stare civilă
2.6. Uniunea panamericană

Capitolul IV. Corelațiile dintre dreptul internațional privat și alte ramuri de drept
1. Corelația dintre dreptul internațional privat și dreptul internațional public
2. Corelația dintre dreptul internațional privat și dreptul comerțului internațional
3. Corelația dintre dreptul internațional privat și dreptul civil
4. Corelația dintre dreptul internațional privat și dreptul penal
5. Corelația dintre dreptul internațional privat și dreptul administrativ
6. Corelația dintre dreptul internațional privat și dreptul financiar
7. Corelația dintre dreptul internațional privat și dreptul Uniunii Europene

TITLUL II
Probleme generale ale dreptului internațional privat

Capitolul I. Conflictele de legi
Secțiunea I. Noțiunea și clasificarea conflictelor de legi
1. Noțiunea de conflict de legi
2. Clasificarea conflictelor de legi

Secțiunea a II-a. Analiza conflictelor de legi 53
1. Conflicte de legi în timp 53
1.1. Conflictul în timp al normelor conflictuale 53
1.1.1. Conflictul în timp al normelor conflictuale ale forului 53
1.1.2. Conflictul în timp al normelor conflictuale străine care constituie *lex causae* 54
1.2. Conflictul în timp al normelor materiale (substanțiale) 55
1.2.1. Conflictul în timp al normelor materiale ale forului 55
1.2.2. Conflictul în timp al normelor materiale străine care constituie *lex causae* 55
1.3. Conflictul în timp al convențiilor internaționale 55
2. Conflicte de legi în spațiu 56
2.1. Conflictul în spațiu al normelor conflictuale 56
2.2. Conflictul în spațiu al normelor materiale 57
3. Conflicte de legi în timp și spațiu 57
3.1. Conflictul de legi în timp și spațiu (fără schimbarea punctului de legătură) 57
3.1.1. Noțiunea conflictului de legi în timp și spațiu (fără schimbarea punctului de legătură) 57
3.1.2. Formele conflictului de legi în timp și spațiu (fără schimbarea punctului de legătură) 58
3.1.3. Comparație cu alte forme de conflicte de legi 59
3.1.4. Domeniile în care poate să apară conflictul de legi în timp și spațiu 59
3.1.5. Condițiile recunoașterii în România a unui drept câștigat în țara străină 59
3.1.6. Consecințele recunoașterii dreptului subiectiv dobândit în străinătate 61
3.2. Conflictul mobil de legi 61
3.2.1. Noțiunea de conflict mobil de legi 61
3.2.2. Particularitățile conflictului mobil de legi 61
3.2.3. Comparație cu alte forme de conflicte de legi 61
3.2.4. Domeniile în care poate să apară conflictul mobil de legi 62
3.2.5. Soluționarea conflictului mobil de legi 62
4. Conflicte de legi în situații speciale 64
4.1. Conflictul de legi în cazul succesiunii de state 64
4.2. Conflictul de legi în cazul statului nerecunoscut 65
4.3. Conflictul de legi în cazul statelor în care coexistă mai multe sisteme legislative 65
4.4. Conflictul de legi interpersonal 66

Capitolul II. Calificarea și conflictul de calificări 68
Secțiunea I. Calificarea 68
1. Precizări prealabile 68
2. Noțiunea de calificare 69
3. Factorii care impun calificarea 69
4. Clasificarea calificării 70
Secțiunea a II-a. Conflictul de calificări 72
1. Noțiunea de conflict de calificări 72
2. Exemple de conflicte de calificări 72
2.1. Precizare prealabilă 72

2.2. Exemple privind conținutul normei conflictuale 72
2.3. Exemple privind legătura normei conflictuale 73
3. Importanța soluționării conflictului de calificări 73
4. Legea după care se face calificarea 74
4.1. Regula - calificarea după legea forului *(lex fori)* 74
4.2. Excepții de la calificarea după legea forului 74
4.2.1. Calificarea legală 75
4.2.2. Calificarea părților 75
4.2.3. Calificarea secundară 75
4.2.4. Calificarea în caz de retrimitere 76
4.2.5. Calificarea instituțiilor juridice necunoscute legii forului 76
4.3. Calificarea după alte criterii 77
4.3.1. Calificarea după lex causae 77
4.3.2. Teoria calificării autonome 77
4.3.3. Teoria calificării proper law 77
4.4. Concluzii privind legea după care se face calificarea 77

Capitolul III. Retrimiterea 78
Secțiunea I. Aspecte comune privind retrimiterea 78
1. Noțiunea de retrimitere 78
2. Condițiile retrimiterii 78
3. Exemplu clasic de retrimitere 78
4. Formele retrimiterii 79
5. Concepții privind retrimiterea 79
6. Fundamentul retrimiterii 80
7. Cazuri în care nu se aplică retrimiterea 81
8. Relația „problema principală - chestiunea prealabilă" în caz de retrimitere 81
Secțiunea a II-a. Retrimiterea în dreptul român 82
Secțiunea a III-a. Retrimiterea în convenții internaționale 83
Secțiunea a IV-a. Trimiterea la legea unui stat în care coexistă două sau mai multe sisteme legislative 84

Capitolul IV. Aplicarea legii străine 85
Secțiunea I. Aspecte generale privind aplicarea legii străine 85
1. Noțiunea de „lege străină" 85
2. Temeiul aplicării legii străine 85
3. Titlul cu care se aplică legea străină 85
Secțiunea a II-a. Formele aplicării legii străine 86
1. Enumerarea formelor de aplicare a legii străine 86
2. Analiza formelor de aplicare a legii străine 87
2.1. Aplicarea legii străine ca *lex causae* 87
2.2. Aplicarea legii străine ca o condiție pentru aplicarea legii forului 9287
2.3. Aplicarea legii străine încorporată în contractul părților (recepțiunea contractuală) 92

Capitolul V. Înlăturarea aplicării legii străine 94
Secțiunea I. Considerații introductive privind înlăturarea aplicării legii străine 94
Secțiunea a II-a. Ordinea publică în dreptul internațional privat 94
1. Scurt istoric și conținutul ordinii publice 94

2. Noțiunea și elementele definitorii ale ordinii publice de drept internațional privat 95
3. Caracterele juridice ale ordinii publice de drept internațional privat 96
4. Domeniul ordinii publice de drept internațional privat 96
5. Efectele admiterii excepției ordinii publice de drept internațional privat 97
6. Comparație cu alte instituții juridice 97
6.1. Comparație cu ordinea publică de drept intern 97
6.2. Comparație cu retrimiterea 98
6.3. Comparație cu normele de aplicare imediată 98
6.4. Comparație cu situația imposibilității de aplicare a legii străine 98
Secțiunea a III-a. Fraudarea legii în dreptul internațional privat 99
1. Noțiunea de fraudare a legii în dreptul internațional privat 99
2. Modalitățile de fraudare a legii în dreptul internațional privat 99
3. Structura fraudării legii în dreptul internațional privat 99
4. Condițiile fraudării legii în dreptul internațional privat 99
5. Materiile în care poate interveni fraudarea legii în dreptul internațional privat 100
6. Dovada fraudării legii în dreptul internațional privat 102
7. Comparație cu alte instituții juridice 102
7.1. Comparație cu fraudarea legii în dreptul intern 102
7.2. Comparație cu ordinea publică de drept internațional privat 102
7.3. Comparație cu simulația 103
8. Sancționarea fraudării legii în dreptul internațional privat 103
Secțiunea a IV-a. Înlăturarea excepțională a legii aplicabile 104

PARTEA a II-a. CONFLICTE DE LEGI

TITLUL I
Conflicte de legi cu privire la persoane 107

Capitolul I. Conflicte de legi cu privire la persoana fizică 107
Secțiunea I. Legea aplicabilă stării civile și capacității persoanei fizice 107
1. Precizări prealabile 107
2. Legea aplicabilă stării civile și capacității persoanei fizice 108
2.1. Regula în materia reglementării stării civile și capacității persoanei fizice 108
2.2. Excepții în materia reglementării stării civile și capacității persoanei fizice 109
2.3. Subsumare 109
2.4. Caracterul normelor conflictuale privind starea și capacitatea persoanei fizice 109
2.5. Domeniul de aplicare a normelor conflictuale privind starea și capacitatea persoanei fizice 110
2.5.1. În privința stării civile a persoanei fizice 110
2.5.2. În privința capacității civile a persoanei fizice 110
3. Teoria interesului național 112
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă atributelor de identificare ale persoanei fizice 113
1. Precizări prealabile 113
2. Legea aplicabilă numelui persoanei fizice 114
2.1. Noțiuni introductive privind numele, prenumele, pseudonimul și porecla 114

2.2. Legea aplicabilă numelui persoanei fizice 115
2.3. Domeniul de aplicare a legii privind numele persoanei fizice 115
3. Legea aplicabilă domiciliului și reședinței persoanei fizice 116
3.1. Noțiuni introductive privind domiciliul și reședința 116
3.2. Legea aplicabilă domiciliului și reședinței persoanei fizice 117
Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă drepturilor inerente ființei umane 118
1. Noțiuni introductive privind drepturile inerente ființei 118
2. Legea aplicabilă drepturilor inerente ființei umane 120

Capitolul II. Conflicte de legi cu privire la persoana juridică 122
Secțiunea I. Aspecte introductive privind persoana juridică 122
1. Noțiunea de persoană juridică 122
2. Elementele constitutive ale persoanei juridice 122
3. Clasificarea persoanelor juridice 122
Secțiunea a II-a. Naționalitatea persoanei juridice 123
1. Noțiunea de naționalitate a persoanei juridice 123
2. Criterii pentru determinarea naționalității persoanei juridice 123
Secțiunea a III-a. Calificarea noțiunilor de naționalitate, sediu social și sediu real 125
Secțiunea a IV-a. Legea aplicabilă statutului organic al persoanei juridice 126
1. Noțiunea de statut organic al persoanei juridice 126
2. Legea aplicabilă statutului organic al persoanei juridice 126
3. Domeniul de aplicare a legii statutului organic al persoanei juridice 126
Secțiunea a V-a. Legea aplicabilă în cazul schimbării naționalității persoanei juridice 127
Secțiunea a VI-a. Legea aplicabilă fuziunii unor persoane juridice de naționalități diferite 127
Secțiunea a VII-a. Regimul juridic al persoanelor juridice străine în România 128
1. Noțiunea de regim juridic al persoanelor juridice străine 128
2. Recunoașterea persoanei juridice străine 128
2.1. Precizare prealabilă 128
2.2. Noțiunea de recunoaștere a persoanei juridice străine 128
2.3. Natura juridică a recunoașterii persoanei juridice străine 128
2.4. Modalitățile și procedura de recunoaștere ale persoanelor juridice străine 129
2.5. Efectele recunoașterii persoanelor juridice străine în România 129

TITLUL II
Conflicte de legi cu privire la familie 131

Capitolul I. Aspecte introductive privind relațiile de familie și legea aplicabilă acestora 131

Capitolul II. Conflicte de legi privind căsătoria 133
Secțiunea I. Legea aplicabilă încheierii căsătoriei 133
1. Legea aplicabilă logodnei 133
1.1. Aspecte introductive privind logodna 133
1.2. Determinarea legii aplicabile logodnei 134
1.3. Domeniul legii aplicabile logodnei 134
2. Legea aplicabilă condițiilor încheierii căsătoriei 135
2.1. Aspecte introductive privind condițiile încheierii căsătoriei 135

2.2. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale căsătoriei 136
2.3. Legea aplicabilă formalităților căsătoriei 146
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă nulității căsătoriei 150
1. Aspecte introductive privind nulitatea căsătoriei 150
2. Legea aplicabilă nulității căsătoriei 151
2.1. Determinarea legii aplicabile nulității căsătoriei 151
2.2. Domeniul legii aplicabile nulității căsătoriei 151
Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă efectelor căsătoriei 152
1. Precizări prealabile 152
2. Legea aplicabilă efectelor generale ale căsătoriei 152
2.1. Determinarea legii aplicabile efectelor generale ale căsătoriei 152
2.2. Domeniul legii aplicabile efectelor generale ale căsătoriei 152
3. Legea aplicabilă regimului matrimonial 153
3.1. Aspecte introductive privind regimul matrimonial 153
3.2. Determinarea legii aplicabile regimului matrimonial 153
3.3. Domeniul legii aplicabile regimului matrimonial 154
4. Consecințele schimbării reședinței obișnuite sau a cetățeniei în privința legii aplicabile efectelor căsătoriei 155
Secțiunea a IV-a. Legea aplicabilă desfacerii căsătoriei și separării de corp 155
1. Determinarea și domeniul legii aplicabile divorțului potrivit Codului civil 155
1.1. Determinarea subiectivă a legii aplicabile divorțului potrivit Codului civil 155
1.2. Determinarea obiectivă a legii aplicabile divorțului potrivit Codului civil 156
1.3. Domeniul legii aplicabile divorțului potrivit Codului civil 156
1.4. Recunoașterea actului întocmit în străinătate prin care se constată voința unilaterală a bărbatului de a desface căsătoria 157
1.5. Legea aplicabilă separării de corp 157
2. Determinarea și domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp potrivit Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp 157
2.1. Precizări prealabile privind aplicarea Regulamentului 157
2.2. Determinarea legii aplicabile divorțului și separării de corp potrivit Regulamentului nr. 1259/2010 158
2.2.1. Determinarea subiectivă a legii aplicabile divorțului și separării de corp 158
2.2.2. Determinarea obiectivă a legii aplicabile divorțului și separării de corp 159
2.2.3. Ordinea publică și retrimiterea în privința legii aplicabile divorțului și separării de corp 160
2.3. Domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp potrivit Regulamentului nr. 1259/2010 160
apitolul III. Conflicte de legi privind filiația 162
Secțiunea I. Aspecte introductive privind filiația 162
1. Noțiunea de filiație 162
2. Clasificarea filiației 162
3. Modurile de stabilire a filiației 162
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă filiației copilului din căsătorie 162
1. Determinarea legii aplicabile filiației copilului din căsătorie 162

2. Domeniul legii aplicabile filiației copilului din căsătorie
Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă filiației copilului din afara căsătoriei
1. Determinarea legii aplicabile filiației copilului din afara căsătoriei
2. Domeniul legii aplicabile filiației copilului din afara căsătoriei

Capitolul IV. Conflicte de legi privind adopția
Secțiunea I. Aspecte introductive privind adopția
1. Noțiunea de adopție
2. Noțiunea de condiții ale adopției
3. Clasificarea condițiilor adopției după natura lor
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale adopției
1. Determinarea legii aplicabile condițiilor de fond ale adopției
2. Domeniul legii aplicabile condițiilor de fond ale adopției
Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale adopție
1. Determinarea legii aplicabile condițiilor de formă ale adopției
2. Domeniul legii aplicabile condițiilor de formă ale adopției
Secțiunea a IV-a. Legea aplicabilă efectelor adopției
1. Determinarea legii aplicabile efectelor adopției
2. Domeniul legii aplicabile efectelor adopției
Secțiunea a V-a. Legea aplicabilă desfacerii adopției
1. Determinarea legii aplicabile desfacerii adopției
2. Domeniul legii aplicabile desfacerii adopției
Secțiunea a VI-a. Legea aplicabilă nulității adopției
1. Determinarea legii aplicabile nulității adopției
2. Domeniul legii aplicabile nulității adopției

Capitolul V. Conflicte de legi privind autoritatea părintească și protecția copiilor
Secțiunea I. Legea aplicabilă ocrotirii minorului
1. Sediul materiei
2. Precizare prealabilă
Secțiunea a II-a. Domeniul de aplicare a Convenției
1. Obiectul Convenției
2. Durata protecției copiilor
3. Calificarea termenului de „răspundere părintească
Secțiunea a III-a. Competența autorităților judiciare sau administrative
1. Competența autorităților statelor contractante de la reședința obișnuită a copilului
2. Competența în cazul copiilor aflați în situații speciale
3. Competența în cazul deplasării sau al neînapoierii ilicite a copilului
4. Calificarea termenilor „deplasarea sau neînapoiere ilicită a copilului"
5. Măsuri urgente cu privire la protecția persoanei sau a bunurilor copilului
6. Deplasarea soluționării cauzei la inițiativa autorității competente
7. Deplasarea soluționării cauzei la inițiativa autorității considerată mai în măsură să aprecieze interesul superior al copilului
8. Schimbul de opinii între autoritățile competente
9. Măsuri de protecție a persoanei copilului și a bunurilor sale
10. Măsuri provizorii cu privire la protecția persoanei copilului și a bunurilor sale
11. Solicitarea luării măsurilor de protecție în două state

12. Menținerea măsurilor de protecție 174
13. Rezerva formulată de România 174
14. Autoritățile române desemnate să ducă la îndeplinire obligațiile stabilite prin Convenție 174
Secțiunea a IV-a. Legea aplicabilă răspunderii părinteşti şi măsurilor privind protecția copiilor 175
1. Determinarea legii aplicabile răspunderii părinteşti şi măsurilor privind protecția copiilor 175
1.1. Regula în materia legii aplicabile răspunderii părinteşti şi măsurilor privind protecția copiilor 175
1.2. Excepția în materia legii aplicabile răspunderii părinteşti şi măsurilor privind protecția copiilor 175
1.3. Efectul schimbării reşedinței obişnuite a copilului asupra legii aplicabile 175
1.4. Legea aplicabilă atribuirii sau încetării răspunderii părinteşti, fără intervenția autorității judecătoreşti sau administrative 175
1.5. Efectul schimbării reşedinței obişnuite a copilului în privința legii aplicabile răspunderii părinteşti 175
1.6. Retragerea sau modificarea condițiilor exercitării răspunderii părinteşti 176
1.7. Contestarea validității actului şi angajarea răspunderii terțului 176
1.8. Apartenența legii aplicabile 176
1.9. Retrimiterea 176
1.10. Ordinea publică 176
2. Domeniul legii aplicabile răspunderii părinteşti şi măsurilor privind protecția copiilor 177
Secțiunea a V-a. Recunoaşterea şi executarea măsurilor privind răspunderea părintească şi protecția copiilor 177
1. Recunoaşterea de plin drept a măsurilor 177
2. Solicitarea persoanei interesate privind măsura luată în alt stat contractant 178
3. Cazuri în care recunoaşterea acestor măsuri poate fi refuzată 178
4. Obligația respectării constatărilor de fapt 178
5. Executarea măsurilor 178
Capitolul VI. Conflicte de legi privind obligația de întreținere 179
Secțiunea I. Sediul materiei 179
Secțiunea a II-a. Domeniul de aplicare a Regulamentului şi calificarea unor termeni 180
1. Domeniul de aplicare 180
2. Calificarea unor termeni 181
Secțiunea a III-a. Autoritățile competente 181
1. Instanțele judecătoreşti competente 181
2. Alegerea instanței competente 181
3. Competența întemeiată pe înfățişarea pârâtului 182
4. Competența subsidiară 182
5. Forum necesitatis 182
6. Limitări procedurale 182
7. Declinarea competenței 183
8. Verificarea admisibilității 183
9. Litispendență 183

10. Conexitate 184
11. Măsuri provizorii şi măsuri asigurătorii 184
Secțiunea a IV-a. Legea aplicabilă obligației de întreținere 184
1. Sediul materiei 184
2. Determinarea legii aplicabile obligației de întreținere 184
3. Domeniul legii aplicabile obligației de întreținere 186
4. Înlocuirea termenului de „cetățenie" cu termenul de „domiciliu" 186
5. Aplicarea legii organismului public 186
6. Retrimiterea 187
7. Ordinea publică 187
Secțiunea a V-a. Recunoaşterea, forța executorie şi executarea hotărârilor în materia obligațiilor 187
1. Situația hotărârilor pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 187
2. Situația hotărârilor pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 188

TITLUL III
Conflicte de legi cu privire la bunuri 190

Capitolul I. Norme generale cu privire la bunuri 190
Secțiunea I. Aspecte introductive privind bunurile, drepturile subiective civile şi statutul real 190
1. Noțiunea de bun 190
2. Clasificarea bunurilor 190
3. Drepturi subiective civile 193
3.1. Noțiunea de drept subiectiv civil 193
3.2. Clasificarea drepturilor subiective civile 193
4. Noțiunea de statut real 194
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă bunurilor 194
1. Regula în materia legii aplicabile bunurilor 194
1.1. Reglementarea regulii lex rei sitae 194
1.2. Conținutul şi punctul (factorul) de legătură al normei conflictuale *lex rei sitae* 194
1.3. Caracterul normei conflictuale *lex rei sitae* 195
1.4. Fundamentul regulii *lex rei sitae* 195
1.5. Domeniul de aplicare a lex rei sitae 195
2. Excepții în materia legii aplicabile bunurilor 196
Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă universalităților de bunuri 196
1. Aspecte introductive privitoare la patrimoniu 196
1.1. Noțiunea de patrimoniu 196
1.2. Divizarea patrimoniului 197
1.3. Patrimonii de afectațiune 197
1.4. Transferul intrapatrimonial 197
2. Legea aplicabilă univeralităților de bunuri 197
Secțiunea a IV-a. Legea aplicabilă revendicării bunurilor mobile 198
Secțiunea a V-a. Legea aplicabilă uzucapiunii mobiliare 198
1. Aspecte introductive privind uzucapiunea 198

1.1. Noțiunea de uzucapiune 198
1.2. Bunuri care pot fi uzucapate și felurile uzucapiunii 198
1.3. Dobândirea bunului mobil în temeiul uzucapiunii 199
2. Legea aplicabilă uzucapiunii mobiliare 199

Capitolul II. Conflicte de legi cu privire la bunurile mobile corporale 200
Secțiunea I. Legea aplicabilă constituirii, transmiterii sau stingerii drepturilor reale mobiliare în cazul mutării bunului 200
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă bunului aflat în curs de transport 200
Secțiunea a III-a. Rezerva dreptului de proprietate în cazul bunului destinat exportului 200

Capitolul III. Conflicte de legi cu privire la mijloacele de transport 201
1. Determinarea legii aplicabile mijloacelor de transport 201
2. Domeniul de aplicare a legii mijloacelor de transport 201

Capitolul IV. Conflicte de legi cu privire la titlurile de valoare 202
Secțiunea I. Aspecte introductive privind titlurile de valoare 202
1. Noțiunea de titlu de valoare 202
2. Clasificarea titlurilor de valoare 202
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă titlurilor de valoare 202

Capitolul V. Conflicte de legi cu privire la proprietatea intelectuală 204
Secțiunea I. Aspecte privind proprietatea intelectuală 204
1. Aspecte introductive privind proprietatea intelectuală 204
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă dreptului de autor 204
1. Determinarea legii aplicabile dreptului de autor 204
2. Domeniul legii aplicabile dreptului de autor 204
Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă dreptului de proprietate industrială 205
1. Determinarea legii aplicabile dreptului de proprietate industrială 205
2. Domeniul legii aplicabile dreptului de proprietate industrială 205
Secțiunea a IV-a. Ocrotirea dreptului de proprietate intelectuală a străinilor în România prin convenții internaționale 206

Capitolul VI. Conflicte de legi cu privire la ipotecile mobiliare 207
Secțiunea I. Aspecte introductive privind ipoteca 207
1. Noțiunea de ipotecă 207
2. Clasificarea ipotecii 207
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă ipotecii mobiliare 207
1. Determinarea legii aplicabile ipotecii mobiliare 207
2. Domeniul legii aplicabile ipotecii mobiliare 208
Secțiunea a III-a. Situații speciale privind legea aplicabilă publicității ipotecii mobiliare 208
Secțiunea a IV-a. Legea aplicabilă operațiunilor asimilate ipotecilor mobiliare 209

TITLUL IV
Conflicte de legi cu privire la moștenire 210

Capitolul I. Aspecte introductive privind moștenirea 210
1. Noțiunea de moștenire (succesiune) 210
2. Felurile moștenirii 210

Capitolul II. Legea aplicabilă moștenirii 211
1. Determinarea legii aplicabile moștenirii 211
2. Domeniul de aplicare a legii moștenirii 212

TITLUL V
Conflicte de legi cu privire la actul juridic 216

Capitolul I. Aspecte introductive privind actul juridic 216
1. Noțiunea de act juridic 216
2. Clasificarea actelor juridice 216
3. Noțiunea de condiții esențiale pentru validitatea actului juridic 216

Capitolul II. Noțiunea de condiții de fond ale actului juridic 218
Secțiunea I. Noțiunea de condiții de fond ale actului juridic 218
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale actului juridic 218
1. Precizări prealabile 218
2. Determinarea legii aplicabile condițiilor de fond ale actului juridic 219
2.1. Regula în materia legii aplicabile condițiilor de fond ale actului juridic - localizarea subiectivă 219
2.2. Excepția în materia legii aplicabile condițiilor de fond ale actului juridic - localizarea obiectivă 222
2.3. Raportul dintre legea aplicabilă condițiilor de fond ale actului juridic și retrimitere 223
3. Domeniul de aplicare a legii condițiilor de fond ale actului juridic 224

Capitolul III. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale actului juridic 225
Secțiunea I. Aspecte introductive privind condițiile de formă ale actului juridic 225
1. Noțiunea de condiție de formă a actului juridic 225
2. Clasificarea condițiilor de formă ale actului juridic 225
3. Sensurile noțiunii de formă a actului juridic 225
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă formei exterioare a actului juridic 226
1. Determinarea legii aplicabile formei exterioare a actului juridic 226
2. Domeniul de aplicare a legii privind forma exterioară a actului juridic 227
Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă altor forme ale actului juridic 227
1. Precizare prealabilă 227
2. Legea aplicabilă formei de publicitate 228
3. Legea aplicabilă formei de abilitare 228
4. Legea aplicabilă formei de procedură 228

TITLUL VI
Conflicte de legi cu privire la obligații 229

Capitolul I. Aspecte introductive privind obligațiile și legea aplicabilă acestora 229
1. Noțiunea de obligație 229
2. Izvoarele obligațiilor 229
3. Sediul materiei legii aplicabile obligațiilor 229

Capitolul II. Legea aplicabilă obligațiilor contractuale potrivit Regulamentului (CE) nr. 593/2008 (Roma I) 232
Secțiunea I. Domeniul de aplicare al Regulamentului 232

1. Materiile şi aspectele vizate de Regulament 232
2. Statele în care se aplică Regulamentul 233
3. Relaţia dintre Regulament şi alte reglementări ale Uniunii Europene 233
4. Excluderea retrimiterii 233
5. Relaţia dintre legea aplicabilă determinată potrivit Regulamentului şi ordinea publică de drept internaţional privat a forului 234
Secţiunea a II-a. Relaţia dintre normele uniforme ale Regulamentului şi normele de aplicare imediată 234
Secţiunea a III-a. Determinarea legii aplicabile contractului 234
1. Regula în materia legii aplicabile contractului – localizarea subiectivă 234
2. Legea aplicabilă contractului în absenţa alegerii părţilor- localizare obiectivă 239
Secţiunea a III-a. Determinarea legii aplicabile contractului de transport 242
Secţiunea a IV-a. Determinarea legii aplicabile contractelor încheiate cu consumatorii 244
Secţiunea a V-a. Determinarea legii aplicabile contractelor de asigurare 248
Secţiunea a VI-a. Determinarea legii aplicabile contractelor individuale de muncă 250
Secţiunea a VII-a. Legea aplicabilă consimţământului şi validităţii de fond a contractului 250
Secţiunea a VIII-a. Legea aplicabilă validităţii de formă a contractului 251
Secţiunea a IX-a. Domeniul legii aplicabile contractului 251
Secţiunea a X-a. Teoria interesului naţional în cazul legii aplicabile contractului 252
Secţiunea a XI-a. Legea aplicabilă cesiunii de creanţă şi subrogaţiei convenţionale 252
Secţiunea a XII-a. Legea aplicabilă subrogaţiei legale 252
Secţiunea a XIII-a. Legea aplicabilă obligaţiilor cu pluralitate de debitori 253
Secţiunea a XIV-a. Legea aplicabilă compensaţiei 253
Secţiunea a XV-a. Legea aplicabilă sarcinii probei 253
Capitolul III. Legea aplicabilă obligaţiilor necontractuale potrivit Regulamentului (CE) nr. 864/ 2007 (Roma II) 254
Secţiunea I. Domeniul de aplicare al Regulamentului 254
1. Materiile în care se aplică Regulamentul 254
2. Statele în care se aplică Regulamentul 254
3. Aplicarea universală a Regulamentului şi relaţia cu alte reglementări 255
4. Calificarea noţiunii de „prejudiciu" şi a noţiunii de „reşedinţă obişnuită" 255
Secţiunea a II-a. Determinarea legii aplicabile obligaţiilor necontractuale 256
1. Alegerea legii aplicabile obligaţiei necontractuale 256
2. Determinarea legii aplicabile 256
2. Determinarea legii aplicabile pentru îmbogăţirea fără justă cauză, *negotiorum gestio şi culpa în* contrahendo - *localizare obiectivă* 256
2.1. Legea aplicabilă îmbogăţirii fără justă cauză 259
2.2. Legea aplicabilă gestiunii de afaceri *(negotiorum gestio)* 259
2.3. Legea aplicabilă culpei *in contrahendo* 260
Secţiunea a III-a. Domeniul legii aplicabile obligaţiilor necontractuale 260
Secţiunea a IV-a. Aspecte comune privind legea aplicabilă obligaţiilor necontractuale 260
1. Dispoziţii imperative derogatorii. Normele de siguranţă şi comportament 261
2. Legea aplicabilă acţiunilor directe împotriva asiguratorului persoanei responsabile 261

3. Legea aplicabilă subrogației 261
4. Legea aplicabilă regresului 262
5. Legea aplicabilă validității formale 262
6. Legea aplicabilă sarcinii probei 262
Secțiunea a V-a. Ordinea publică și retrimiterea 262
1. Ordinea publică 262
2. Retrimiterea 262

Capitolul IV. Legea aplicabilă răspunderii pentru atingeri aduse personalității, stingerii obligațiilor, pluralității de debitori, dreptului de regres și monedei de plată, potrivit codului civil 263
Secțiunea I. Legea aplicabilă răspunderii pentru atingeri aduse personalității 263
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă stingerii obligațiilor 263
Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă pluralității de debitori 263
Secțiunea a IV-a. Legea aplicabilă dreptului în regres 264
Secțiunea a V-a. Legea aplicabilă monedei de plată 264

TITLUL VII

Conflicte de legi cu privire la cambie, bilet la ordin și CEC 265
Secțiunea I. Aspecte comune privind legea aplicabilă cambiei, biletului la ordin și cecului 265
Secțiunea a II-a. Legea aplicabilă cambiei și biletului la ordin 266
Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă cecului 266

TITLUL VIII

Conflicte de legi cu privire la fiducie 268
Secțiunea I. Aspecte comune privind fiducia 268
1. Noțiunea de fiducie 268
2. Izvoarele fiduciei 268
3. Părțile contractului de fiducie 268
4. Beneficiarul fiduciei 269
Secțiunea a II-a. Determinarea legii aplicabile fiduciei 269
1. Regula în materia legii aplicabile fiduciei – localizarea subiectivă 269
2. Determinarea legii aplicabile fiduciei în lipsa alegerii constituitorului – localizarea obiectivă 269
3. Posibilitatea aplicării unei legi distincte în situații speciale 269
Secțiunea a III-a. Domeniul legii aplicabile fiduciei 270

TITLUL IX

Conflicte de legi cu privire la prescripția extinctivă 271

TITLUL X

Conflicte de legi cu privire la insolvență 272

Capitolul I. Aspecte introductive privind legea aplicabilă insolvenței 272
1. Sediul materiei insolvenței 272
2. Domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000 272
3. Domeniul de aplicare a Legii nr. 637/2002 273

4. Definirea procedurii insolvenței 273
Capitolul II. Legea aplicabilă procedurii de insolvență 277
Secțiunea I. Determinarea legii aplicabile procedurii de insolvență 277
1. Determinarea legii aplicabile procedurii de insolvență potrivit Regulamentului nr. 1346/2000 277
Secțiunea a II-a. Domeniul legii aplicabile procedurii de insolvență 277
1. Domeniul legii aplicabile procedurii de insolvență potrivit Regulamentului nr. 1346/2000 286
..... 286

PARTEA A III-A CONFLICTELE DE JURISDICȚII

TITLUL I
Procesul civil internațional potrivit codului de procedură civilă 297
Capitolul I. Aspecte introductive privind procesul civil internațional 297
1. Noțiunea de proces civil internațional 297
2. Problemele care apar în cazul unui proces civil internațional și ordinea soluționării lor 297
3. Sediul materiei 297
..... 298
Capitolul II. Competența internațională a instanțelor române 299
Secțiunea I. Aspecte introductive privind competența în dreptul internațional privat 299
1. Noțiunea de competență în dreptul internațional privat 299
2. Caracterul normelor care determină competența 299
Secțiunea a II-a. Norme generale de competență internațională a instanțelor române 299
1. Dreptul comun în materia competenței internaționale a instanțelor române 299
2. Alegerea instanței competente 299
3. Prorogarea voluntară de competență în favoarea instanței române 300
4. Declinarea competenței în cazul admiterii excepției de arbitraj 300
5. For de necesitate 301
6. Obligația verificării competenței internaționale 301
7. Reguli interne de stabilire a competenței 301
8. Situația chestiunilor preliminare, a cererilor incidentale, precum și a măsurilor provizorii, conservatorii și de executare 302
9. Litispendența internațională 302
10. Conexitatea internațională 303
11. Termene procedurale în fața autorităților române 303
Secțiunea a III-a. Norme speciale de competență internațională a instanțelor române 303
1. Competența personală exclusivă 303
2. Competența exclusivă în materia unor acțiuni patrimoniale 303
3. Competența preferențială a instanțelor române 304
..... 304
pitolul III. Legea aplicabilă în procesul civil internațional 306
Secțiunea I. Legea aplicabilă capacității procesuale 306
Secțiunea a II-a. Condiția străinului și a apatridului ca parte în proces 306

Secțiunea a III-a. Legea aplicabilă în materie procedurală 307
1. Legea procedurală aplicabilă 307
2. Legea aplicabilă calificării 307
3. Legea aplicabilă calității procesuale, obiectului și cauzei acțiunii civile 307
4. Legea aplicabilă probelor 307
5. Legea aplicabilă formalităților de înregistrare și publicitate 308
6. Legea aplicabilă actelor oficiale publice 308

Capitolul IV. Eficacitatea hotărârilor străine 309
Secțiunea I. Noțiunea de hotărâre străină 309
Secțiunea a II-a. Recunoașterea hotărârii străine 309
1. Noțiunea de recunoaștere a hotărârii străine 309
2. Formele recunoașterii hotărârii străine 309
3. Recunoașterea de plin drept 309
4. Recunoașterea prin hotărâre judecătorească 310
Secțiunea a III-a. Executarea hotărârilor străine 312
1. Modalitățile de executare a hotărârii străine 312
2. Noțiunea de *exequatur* 312
3. Competența 312
4. Condiții pentru *exequatur* 312
5. *Exequatur*-ul parțial 313
6. Hotărâri care nu pot fi puse în executare în țara noastră 313
7. Procedura pentru *exequatur* 313
8. Emiterea titlului executoriu 314
9. Tranzacțiile judiciare 314
10. Forța probantă a hotărârii străine 314
11. Legea aplicabilă executării silite 314

Capitolul V. Arbitrajul în dreptul internațional privat 315
Secțiunea I. Aspecte introductive privind arbitrajul 315
1. Noțiunea de arbitraj 315
2. Clasificarea arbitrajului 315
Secțiunea a II-a. Procesul arbitral internațional 315
1. Noțiunea de litigiu arbitral internațional 315
2. Domeniul de aplicare a dispozițiilor privind procesul arbitral internațional 316
3. Cauzele care pot forma obiectul arbitrajului 316
4. Situația statului, întreprinderii de stat și a organizației controlată de stat 316
5. Convenția arbitrală 316
6. Numirea, revocarea, înlocuirea și recuzarea arbitrilor 317
7. Competența tribunalului arbitral 317
8. Legea aplicabilă litigiului 318
9. Procedura arbitrală 318
10. Situația măsurilor provizorii și a măsurilor conservatorii 318
11. Administrarea probelor 319
12. Hotărârea arbitrală 319
13. Cheltuieli arbitrale 319
14. Aplicarea subsidiară a dispozițiilor Cărții a IV-a din Codul de procedură civilă 319

Secțiunea a III-a. Efectele hotărârii arbitrale străine 319
1. Noțiunea de hotărâre arbitrală străină 319
2. Eficacitatea hotărârii arbitrale străine 320
3. Instanța competentă pentru recunoașterea și încuviințarea executării hotărârii arbitrale străine 320
4. Cererea de recunoaștere sau de încuviințare a executării hotărârii arbitrale străine 320
5. Cazurile de refuz a recunoașterii sau a încuviințării executării silite 320
6. Procedura de judecată 321

TITLUL II
Procesul civil internațional potrivit unor regulamente ale Uniunii Europene și a legii nr. 637/2002 322

Capitolul I. Competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, potrivit Regulamentului (CE) nr. 44/2001 al Consiliului Uniunii Europene din 22 decembrie 2000 322
Secțiunea I. Precizări prealabile 322
Secțiunea a II-a. Domeniul de aplicare al Regulamentului 323
1. Statele care aplică Regulamentul 323
2. Persoanele vizate de Regulament 324
3. Materiile în care se aplică Regulamentul 325
4. Noțiunea de „materie civilă sau comercială" 326
Secțiunea a II-a. Competența potrivit Regulamentului (CE) nr. 44/2001 330
1. Regula în materie de competență 330
2. Excepții în materie de competență 331
2.1. Competențe speciale 331
2.2. Competența în materie de asigurări 338
2.3. Competența în materia contractelor încheiate de consumatori 339
2.4. Competența în materia contractelor individuale de muncă 352
2.5. Competența exclusivă 353
2.6. Prorogarea de competență 357
3. Verificarea competenței și admisibilității 359
4. Litispendență și conexitate 359
5. Situația măsurilor provizorii și de conservare 361
Secțiunea a IV-a. Recunoașterea și executarea hotărârii pronunțată într-un stat membru 362
1. Noțiunea de hotărâre 362
2. Recunoașterea hotărârii pronunțată într-un stat membru 362
2.1. Recunoașterea de drept 362
2.2. Recunoașterea pe cale judecătorească 362
2.2.1. Modalități de recunoaștere 362
2.2.2. Aspecte procedurale 362
Secțiunea a V-a. Executarea hotărârii pronunțată într-un stat membru 367
1. Condiție pentru punerea în executare a hotărârii 367
2. Competența teritorială 367
3. Aspecte procedurale 368
4. Situația actelor autentice și a tranzacțiilor judiciare 370

Capitolul II. Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, potrivit Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului Uniunii Europene din 27 noiembrie 2003, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 372
Secțiunea I. Domeniul de aplicare al Regulamentului 372
1. Statele între care se aplică Regulamentul 372
2. Persoanele vizate de Regulament 372
3. Materiile în care se aplică Regulamentul 372
Secțiunea a II-a. Competența potrivit Regulamentului (CE) nr.2201/2003 373
1. Competența în materie de divorț, separare de drept și anulare a căsătoriei 373
1.1. Competența de fond 373
1.2. Competența privind cererea reconvențională 378
1.3. Transformarea separării de drept în divorț 378
1.4. Competența exclusivă 378
1.5. Competențe reziduale 378
2. Competența în materie de răspundere părintească 379
2.1. Competența de fond 379
2.2. Competența în caz de răpire a copilului 385
2.3. Înapoierea copilului 386
2.4. Prorogarea de competență 387
2.5. Competența bazată pe prezența copilului 387
2.6. Competențe reziduale 387
2.7. Trimiterea la o instanță mai bine plasată pentru a soluționa cauza 387
Secțiunea a III-a. Procedura potrivit Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 388
1. Sesizarea instanței 388
2. Verificarea competenței 389
3. Verificarea admisibilității 389
4. Litispendență și conexitate 389
5. Măsuri provizorii și asigurătorii 389
Secțiunea a IV-a. Recunoașterea și executarea hotărârii judecătorești pronunțată într-un stat membru 394
1. Recunoașterea unei hotărâri judecătorești 394
1.1. Regula - recunoașterea de drept 394
1.2. Recunoașterea judecătorească 394
2. Încuviințarea executării unei hotărâri judecătorești 401
2.1. Condiții 401
2.2. Competența 401
2.3. Aspecte procedurale 401
3. Situația specială a unor hotărâri judecătorești privind dreptul de vizită și înapoierea copilului 401
4. Situația actelor autentice și a acordurilor 402
5. Procedura de executare și alte aspecte privind executarea 402

Capitolul III. Competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, potrivit Regulamentului (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere 404
Secțiunea I. Competența potrivit Regulamentului (CE) nr. 4/2009 404

Secțiunea a II-a. Sesizarea instanței 406
Secțiunea a III-a. Declinarea competenței, litispendența și conexitatea 406
Secțiunea a IV-a. Măsurile provizorii sau asigurătorii 407
Secțiunea a V-a. Recunoașterea, forța executorie și executarea hotărârilor 407
1. Precizări prealabile 407
2. Hotărâri pronunțate într-un stat membru care are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 407
2.1. Recunoașterea și executarea 407
2.2. Refuzul sau suspendarea executării 409
3. Hotărâri pronunțate într-un stat membru care nu are obligații în temeiul Protocolului de la Haga din 2007 409
3.1. Recunoașterea hotărârii 409
3.2. Executarea hotărârii 410
4. Aspecte comune privind executarea și revizuirea hotărârii 412
4.1. Forța executorie provizorie a hotărârii 412
4.2. Procedura și condițiile de executare ale hotărârii 412
4.3. Imposibilitatea revizuirii hotărârii 412

Capitolul IV. Titlul executoriu european pentru creanțele necontestate, potrivit Regulamentului (CE) nr. 805/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 aprilie 2004 413
Secțiunea I. Obiectul și domeniul de reglementare ale Regulamentului 413
1. Obiectul Regulamentului 413
2. Cazul în care este necesar un titlu executoriu european 413
3. Modalități alternative de executare a unei hotărâri judecătorești, a unei tranzacții judiciare sau a unui act autentic în străinătate 414
4. Actele pentru care se poate obține un titlu executoriu european 414
4.1. Aplicarea în timp a Regulamentului 414
4.2. Domeniul de aplicare material 414
4.3. Domeniul de aplicare geografic 415
5. Procedura de obținere a unui titlu executoriu 415
Secțiunea a II-a. Condițiile de certificare ca titlu executoriu european 415
1. Cazurile în care creditorul poate solicita un titlu executoriu european 415
1.1. Creanța pecuniară 415
1.2. Materie civilă sau comercială 415
1.3. Calificarea noțiunii de „hotărâre judecătorească” 417
1.4. Executarea într-un alt stat membru 417
2. Cerințele care trebuie îndeplinite în momentul sesizării instanței cu privire la fond 417
2.1. Informații obligatorii 417
2.2. Notificarea sau comunicarea actului de sesizare a instanței și a oricărei citații în vederea prezentării 418
3. Condițiile de solicitare a titlului executoriu european 419
4. Decizia de certificare 419
5. Verificări suplimentare în cazul în care debitorul nu a recunoscut creanța în mod expres 421
6. Standarde minime pentru revizuire în cazuri excepționale 421
7. Certificatul de titlu executoriu european parțial 422

8. Posibile căi de atac/memorii în apărare pentru părți 422
8.1. Soluții în cazul în care titlul executoriu european este refuzat sau conține o eroare 422
8.2. Ce poate face debitorul în cazul în care titlul executoriu european este eliberat 423
9. Efectele certificării ca titlu executoriu european. Eliminarea procedurii de *exequatur* 424
Secțiunea a IV-a. Tranzacțiile judiciare și actele autentice 424
Secțiunea a V-a. Executarea titlului european 425

Capitolul V. Instituirea unei proceduri europene de somație de plată, potrivit Regulamentului (CE) nr. 1896/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2006 427
Secțiunea I. Scopul și domeniul de aplicare al Regulamentului 427
Secțiunea a II-a. Procedura europeană a somației de plată 429
1. Competența 429
2. Cererea de somație europeană de plată 429
3. Examinarea cererii. Emiterea unei somații europene de plată 430
4. Comunicarea somației de plată 431
5. Opoziția la somația europeană de plată 432
6. Forța executorie. Eliminarea procedurii de *exequatur* 433
7. Reexaminarea în cazuri excepționale 433
8. Procedura de executare 434

Capitolul VI. Stabilirea unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă, potrivit Regulamentului (CE) nr. 861/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 436
Secțiunea I. Obiectul și domeniul de aplicare al Regulamentului 436
1. Obiectul Regulamentului 436
2. Domeniul de aplicare al Regulamentului 437
Secțiunea a II-a. Procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă 438
Secțiunea a III-a. Forța executorie a hotărârii judecătorești 440
Secțiunea a IV-a. Recunoașterea și executarea într-un alt stat membru 441

Capitolul VII. Procedurile de insolvență potrivit Regulamentul Uniunii Europene nr. 1346/2000 și Legii nr. 637/2002 443
Secțiunea I. Aspecte introductive privind determinarea instanței competente 443
Secțiunea a II-a. Procedura insolvenței potrivit Legii nr. 637/2002 445
Secțiunea a III-a. Procedura insolvenței potrivit Regulamentului Uniunii Europene nr. 1346/2000 446
1. Aspecte introductive 446
2. Câmpul de aplicare al Regulamentului 447
3. Competența internațională 449
4. Recunoașterea și punerea în executare a procedurii de insolvență 453
4.1. Procedurile vizate 453
4.2. Principiul recunoașterii automate a procedurii europene de insolvență 454
4.3. Punerea în executare a unei hotărâri pronunțate într-un alt stat 454
4.4. Efectele recunoașterii 456
4.5. Limitele recunoașterii procedurii 458

5. Proceduri secundare de insolvență 460
6. Atribuțiile sindicului 464
7. Reguli uniforme de drept substanțial privind informarea creditorilor și dreptul de acces al acestora 464
7.1. Precizări prealabile 464
7.2. Drepturile creditorilor străini 464
Secțiunea a IV-a. Legea model UNCITRAL privind insolvența transfrontalieră 467
1. Aspecte generale privind „legea model" 467
2. Scopul, obiectul și domeniul de aplicare al legii model 469
3. Recunoașterea procedurii străine în statul care a adoptat Legea model 472
4. Concluzii privind legea model 481

PARTEA A IV-A REGIMUL STRĂINILOR

Capitolul I. Regimul străinilor (în general) 487
Secțiunea I. Noțiunile de străin și de regimul străinilor 487
1. Noțiunea de străin 487
2. Noțiunea de regimul străinilor 487
Secțiunea a II-a. Natura juridică a regimului străinilor și relația dintre regimul străinilor și conflictul de legi 487
1. Natura juridică a regimului străinilor 488
2. Relația dintre regimul străinilor și conflictul de legi 488
3. Formele regimului străinilor 488
Capitolul II. Regimul străinilor – persoane fizice – în România 489
Secțiunea I. Sediul materiei 490
Secțiunea a II-a. Drepturile și obligațiile străinilor în România 490
1. Drepturile străinilor în România 491
2. Obligațiile străinilor în România 491
Secțiunea a III-a. Intrarea, șederea și ieșirea străinilor 491
1. Intrarea străinilor pe teritoriul României 493
1.1. Condiții generale pentru intrarea străinilor pe teritoriul României 494
1.2. Regim de favoare sau exceptări pentru anumite categorii de străini 494
1.3. Locurile prin care se intră pe teritoriul României 494
1.4. Nepermiterea intrării pe teritoriul României 495
1.5. Documente de trecere a frontierei de stat 495
1.6. Viza pentru intrarea pe teritoriul României 496
2. Șederea străinilor în România 496
2.1. Dreptul de ședere temporară 496
2.2. Dreptul de ședere pe termen lung 498
2.3. Anularea sau revocarea dreptului de ședere pe termen lung și a dreptului de ședere temporară 498
3. Ieșirea străinilor de pe teritoriul României 499
3.1. Documente necesare 502
3.2. Nepermiterea ieșirii din România 503
Secțiunea a IV-a. Regimul îndepărtării străinilor de pe teritoriul României 503
1. Formele îndepărtării străinilor de pe teritoriul României 504
2. Returnarea străinilor de pe teritoriul României 504

2.1. Noțiunea de returnare a străinilor 504
2.2. Cazurile și procedura de returnare a străinilor 504
3. Străinii indezirabili 505
3.1. Cazuri în care străinul poate fi declarat indezirabil 505
3.2. Natura juridică a măsurii 505
3.3. Procedura declarării străinului ca indezirabil 505
4. Expulzarea străinilor 506
4.1. Noțiunea de expulzare 506
4.2. Cazuri în care expulzarea nu poate fi dispusă 506
4.3. Aspecte procedurale privind expulzarea 507
Secțiunea a V-a. Interzicerea îndepărtării de pe teritoriul României 507
1. Excepții de la interzicerea îndepărtării de pe teritoriul României 508
Secțiunea a VI-a. Luarea în custodie publică a străinilor 508
1. Noțiunea de luare în custodie publică 508
2. Situații de luare în custodie a străinilor 508
3. Aspecte procedurale privind luarea în custodie publică 508
4. Centrele de cazare 509
5. Drepturile și obligațiile străinilor luați în custodie publică 509
6. Încetarea de drept a măsurii luării în custodie publică 509
Secțiunea a VII-a. Tolerarea rămânerii pe teritoriul României 510
1. Noțiunea de tolerare a rămânerii pe teritoriul României 510
2. Situațiile de tolerare a străinilor pe teritoriul României 510
3. Durata tolerării rămânerii pe teritoriul României 511
4. Drepturile și obligațiile străinului pe durata tolerării pe teritoriul României 511
5. Încetarea tolerării rămânerii pe teritoriul României 511
6. Aspecte procedurale privind refuzul acordării tolerării 512
Secțiunea a VIII-a. Regimul juridic aplicabil unor categorii speciale de străini 512
1. Categorii de străini 512
2. Conținutul regimului derogatoriu 512